

Изложба „Сърцето на България“ гостува в ЮНЕСКО

По случай 40-годишнината от вписването на Рилския манастир в Списъка на световното наследство, в периода от 24 до 28 април 2023 г. в централата на ЮНЕСКО в Париж бе представена фотоизложба с наслов „Сърцето на България“ („LE COEUR DE LA BULGARIE. EXPOSITION DU MONASTÈRE DE RILA POUR L'UNESCO / THE HEART OF BULGARIA. RILA MONASTERY EXHIBITION FOR UNESCO“).

Съставена от 20 впечатляващи фотографии от Рилския манастир, изложбата се провежда под патронажа на Националната комисия на България за ЮНЕСКО и на Българската православна църква. Организатор на изложбата е Институтът по Балканистика с Център по Тракология към Българската академия на науките, с подкрепата на Министерството на образованието и науката, на Държавния културен институт към министъра на външните работи и Посолството на България във Франция.

Официалното откриване на експозицията се състоя на 24 април 2023 г. Бе представена историята на Рилската света обител, нейната значимост като обект на световното културно наследство и ролята ѝ за съхраняване на българската духовност през вековете. Участваха проф. Румяна Прешленова, директор на Института по балканистика с Център по Тракология към БАН, д-р Александра Миланова, научен координатор на изложбата. Посолството на България във Франция бе представявано от г-жа Зорница Грекова, заместник-постоянен представител на България при ЮНЕСКО. С благослението на Адрианополския епископ Евлогий, игумен на Рилската света обител, изложбата беше представявана от протоиерей Иван Карагеоргиев – свещеник от Българската православна църковна община „Св. Патриарх Евтимий Търновски“ в Париж.

Почетен гост на събитието бе г-н Ернесто Отоне, помощник-генерален директор за култура на ЮНЕСКО, който приветства инициативата и отпрати поздравления към България за нейния ефективен принос в цялостната дейност на ЮНЕСКО. Сподели отличните си впечатления от проведеното през март 2023 г. негово посещение в България.

Откриването на изложбата бе уважено от представители на дипломатическия корпус в Париж, от служители на секретариата на ЮНЕСКО и на Центъра на световно наследство, от множество приятели на България във Франция. ♦

„... От цялата българска слава, когато толкова големи манастири и черкви имало по-рано в България, в наше време Бог оставил единствено Рилския манастир цял да съществува чрез молитвите на светия отец Йоан. Той е от голяма полза за всички българи, затова всички българи са длъжни да го пазят и дават милостиня на светия Рилски манастир, за да не угасне голямата българска полза и похвала, която получават от Рилския манастир чрез молитвите на светия наш отец Йоан, славният български светец... „

(Преподобни Паусий Хилендарски,
„История славянобългарска“, 1762 г.)

Рилски манастир „Свети Иван Рилски“ е български ставропигиален манастир, сред най-значимите културни паметници в България, символ на страната, включен в Списъка на световното наследство на ЮНЕСКО през 1983. Съкровищницата на България, благолепно и неувяхващо цъфти в лоното на Рила планина, там, където богато се вливат реките Друшлявица и Рилска. Основан през първата половина на X в. от небесния закрилник на българския народ преподобни Йоан Рилски, манастирът и до днес е люлка, стожер и хранилище на българския дух, и народност.

Докато сведенията за съдбата на мощите на Св. Йоан през X–XIV в. са подробни, за самата Рилска обител те са оскъдни. От XI в. до днес в манастирското книгохранилище се пазят книжовни паметници като глаголическия препис на прочутото „Наставление“ на Св. Ефрем Сирин, които свидетелстват за непрекъснатата книжовна дейност. В Хрисовула (дарствена грамота) на цар Иван Шишман (1371–1393 г.) се говори за това, че българските държавници – царете Иван Асен II (1218–1241 г.) и неговият приемник Каломан (1241–1246 г.) са утвърждавали владенията и правата на обителта, и я почитали като огнище на святост и място на поклонение.

През 1334–1335 г. струмишкият протосеваст Хрельо, щедър дарител на Хилендарския манастир, изгражда защитна кула, монашески килии и храм, който бил на мястото на днешния, построен през 1834 г.

През време на турското владичество (XV–XIX в.) Рилският манастир става център на духовно, културно и книжовно самосъхранение и възраждане на българския дух и народност. След като била опожарена, Търновската книжовна школа се премества в обителта. Рилската библиотека бива възобновена и обогатена с нови ръкописи. Към края на XVII в. била създадена книговезка работилница. Установени били връзки със Светогорски манастири, а през 1466 г. бил подписан договор с руския манастир на Света Гора „Св. Пантелеймон“ за взаимно подпомагане и даване на убежище в случай на опасност. От XVI в. датират и връзките с Русия, където през следващите столетия няколко пъти били изпращани рилски монаси за събиране на дарения (книги, икони, църковна утвар, богослужебни одежди, парични средства).

През Възраждането (XVIII–XIX в.) в Рилската обител се откриват школи и училища. Изтъкнатият книжовник и игумен на манастира (от 1860 до 1864 г.) йеромонах Неофит Рилски – Патриарх на българската педагогика, подготвя учители и духовници за цялата страна.

След Освобождението на България от османско владичество духовният живот в обителта продължава своя разцвет, а нетленните мощи на Св. Йоан Рилски и до днес са извор на утеха, чудеса и небесна помощ за пристъпващите към тях с вяра. (rilskimanastir.org)

Заслужено признание

В навечерието на Деня на светите братя Кирил и Методий, на българската азбука, просвета и култура и на славянската книжовност, министърът на културата Найден Тодоров отличи артисти и дейци от различни области на културата за техния принос за развитието на българската духовност. Официалната церемония се състоя на 22 май в галерия „Средец“ на Министерството на културата.

Престижните отличия на Министерството на културата получиха артисти, музейни специалисти, читалищни дейтели, писатели – личности от различни области на духовния живот и култура. Сред наградените е и покойният директор на Българския културен институт в Прага Галина Тодорова, оставила трайна следа в развитието и популяризирането на родната ни култура, изкуство и наука в пределите на Чехия. Тя беше удостоена посмъртно с почетна грамота и плакет.

На финала на церемонията министър Тодоров се обърна с кратко послание към дейците на българската култура: „Хората, които не разбират това, което правите, гледат на Вашата работа като на разход. А тя е инвестиция в бъдещето на нашата нация – за това те трябва да Ви благодарят.

Аз Ви благодаря!“